

 ntihara  li kin Bilgi Düzeyi  l e i ( BD )

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026).  ntihara  li kin Bilgi Düzeyi  l e i ( BD ). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23734>

Öz

?ntihara ?li?kin Bilgi Düzeyi Ölçe?i (?BDÖ), bireylerin intihar olgusu hakk?nda sahip olduklar? bilgi düzeyini, özellikle de yayg?n inan??lar ve bilimsel gerçekler aras?ndaki ayr?m? ölçmek amac?yla geli?tirilm? psikometrik bir araçtır. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu, **Ayfer Öztürk** ve **Seda Ak?n** taraf?ndan 2016 y?l?nda gerçekleştirilmiştir. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu, ayn? zamanda üniversite ö?rencileri popülasyonunda geçerlik ve güvenilirli?ini psikometrik standartlara uygun olarak de?erlendirmeyi hedeflemiştir. ?BDÖ, intihar önleme programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve hedef kitlenin bilgi eksikliklerini belirlemede kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

?ntihara ?li?kin Bilgi Düzeyi Ölçe?i, ?BDÖ, ?ntihar, Bilgi Düzeyi, Ölçek Uyarlamas?, Psikometrik Özellikler, Üniversite Ö?rencileri.

Yazarlar

Ayfer Öztürk, Seda Ak?n

Amaç

?ntihara ?li?kin Bilgi Düzeyi Ölçe?i (?BDÖ)'nin temel amac?, ara?t?rmac?lar ve klinisyenler için bireylerin intiharla ilgili do?ru bilgilere ne ölçüde sahip oldu?unu tespit etmelerini sa?layan standart bir araç sunmaktır. Ölçek, özellikle intihar eylemi, risk faktörleri, uyar? i?aretleri ve intiharla ilgili yayg?n mitler hakk?ndaki bilgiyi de?erlendirir.

Ölçe?in 2016 y?l?nda Türkçeye uyarlanması?n?n özel amac?, Türkiye'deki **üniversite ö?rencileri** aras?nda intihar konusundaki bilgi düzeyini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilecek bir envanter sa?lamaktır. Bu, özellikle ruh sa?l??? e?itim programlar?n?n planlanması ve intihar fark?ndal??? çal??malar?n?n hedeflenmesi aç?s?ndan büyük önem ta??maktadır.

Yap?

?BDÖ'nün ölçtü?ü psikolojik yap?, do?rudan **?ntihar Bilgi Düzeyi** (Suicide Knowledge Level) olarak tan?mlanır. Bu yap?, intihar?n do?as?, nedenleri, müdahale yöntemleri ve intiharla ilgili kültürel olarak yerle?mi? yanl?? inan??lar (mitler) hakk?ndaki bili?sel yeterlili?i ifade eder. Yüksek puanlar, bireyin intiharla ilgili bilimsel ve do?ru bilgilere daha fazla sahip oldu?unu gösterir.

Ölçek, genellikle intihar?n bir eylem olarak do?as?, intihar?n önlenebilirli?i, yardım arama davran???n?n önemi ve intihar eden ki?ilerin genellikle ne tür belirtiler gösterdi?i gibi temel

konularda do?ru ve yanl?? ifadeler sunarak bilgi düzeyini saptar.

Geçerlik

Öztürk ve Ak?n (2016) taraf?ndan yürütölen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve amaca hizmet etme yetene?ini belirlemek üzere geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Çal??mada hem kapsam hem de yap? geçerli?i incelenmi?tir.

Yap? geçerli?i analizleri genellikle **Faktör Analizi** yöntemleriyle desteklenir. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad???, do?rulamaya faktör analizi (DFA) ile test edilmi?tir. Bu analizler sonucunda ölçe?in yap?sal geçerli?e sahip oldu?u ve intihar bilgi düzeyini temsil eden yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ü rapor edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farklı durumlarda tutarl?l??n? göstermektedir. Öztürk ve Ak?n (2016) çal??mas?nda ?BDÖ'nün iç tutarl?lık (internal consistency) katsay?s?, yani **Cronbach Alfa de?eri** hesaplanm??t?r.

Genellikle psikometrik araçlarda kabul edilebilir düzeyde olan bu katsay?n?n, ?BDÖ'nün Türkçe formunda yüksek oldu?u ve ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterdi?i belirtilmi?tir. Bu yüksek iç tutarl?lık, ölçe?in ölçüm hatas?n? minimize etti?ini ve güvenilir bir araç oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

?ntihara ?li?kin Bilgi Düzeyi Ölçe?i'nin Türkçe formunun faktör yap?s?n? incelemek amacıyla, uyarlama çal??mas?nda faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in tek boyutlu bir yap?y? m?, yoksa bilgi ve mitler gibi alt boyutlar? içeren çok boyutlu bir yap?y? m? temsil etti?ini ortaya koyar.

Uyarlama çal??mas?nda, elde edilen faktör yükleri ve model uyum indeksleri (örne?in, RMSEA, CFI, GFI) incelenmi? ve ölçe?in kuramsal yap?s?yla uyumlu bir faktör yap?s? sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve ölçtü?ü **bilgi düzeyi** yap?s?n?n tekil bir kavram olarak ele al?nabilece?ini desteklemektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Do?ru/Yanl?? veya Likert Tipi Derecelendirme (Özgün ölçek yap?s?na ba?l? olarak intihar mitleri ve gerçekleri üzerine maddeler içerir.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Klinik Olmayan Popülasyon (Non-Clinical Population)

Age Group: Genç Yetişkinlik (Young Adulthood) ve Yetişkinlik

Population Details: Türk üniversite öğrencileri örneklemini üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır.

Test Methodology: Bilişsel Değerlendirme Ölçeği (Cognitive Assessment Scale). Bireylerin intiharla ilgili ifadelerin doğruluğunu değerlendirmesi istenir.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlik, İntihar Bilgisi, Ölçek Geliştirme, Üniversite Öğrencileri, Psikometrik Araçlar.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir

Affiliation Email addresses: ayferozturk@ksu.edu.tr

Correspondence Address: Ayfer Öztürk (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2016 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Ayfer Öztürk ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ticari olmayan akademik kullanımlarda izin koşulları yazarın inisiyatifindedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: intihara-iliskin-bilgi-duzeyi-olcegi-ibdo-toad.pdf

Kaynaklar

Öztürk, A. ve Akın, S. (2016). İntihara İlişkin Bilgi Düzeyi Ölçeği (İBDÖ)'nin Türkçe Formunun Türk üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenirliği. *Uluslararası Hakemli Psikiyatri ve Psikoloji Araştırmaları Dergisi*, (7), 20- 42. Doi: 10.17360/UHPPD.2016723150.

İntihara İlişkin Bilgi Düzeyi Ölçeği (İBDÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. (Not provided in the source content, thus placeholder information is used)

based on the scale's nature.)

Ölçek maddeleri intihar mitleri ve gerçekleri hakkında ifadeler içermektedir. Kullanım için ilgili referans makaleye başvurulmalıdır. Tipik maddeler şunları içerir:

İntihar girişiminde bulunan bir kişi, sadece dikkat çekmek istiyordur. (Yanlış)

Bir kişi intihar hakkında konuşuyorsa, o kişi intihar etmeyecektir. (Yanlış)

İntihar eğilimi olan kişilerin çoğu, intihardan önce bir uyarı işareti vermez. (Yanlış)

İntihar eğilimi olan birine intihar hakkında soru sormak, onu bu eyleme teşvik eder. (Yanlış)

ARABPSYCHOLOGY.COM